

20T2
PAPER III

Time : 3 Hours

Max. Marks : 150

Note : The candidate has to answer 15 questions @ 5 questions from each section. Each question carries 10 marks.

The Question Paper is set in English and translated into Telugu language. The English version will be considered as the authentic version for valuation purpose.

సూచనలు : అభ్యర్థి 15 ప్రశ్నలకు సమాధానము వ్యాఖ్యలి ఒక్కొక్క విభాగం నుండి 5 ప్రశ్నలు వ్యాఖ్యలి.
ప్రతి ప్రశ్నకు 10 మార్కులు.

ప్రశ్నపుత్రము ఇంగ్లీషులో తయారుచేయబడి తెలుగు భాషలోకి తర్వాత చేయబడినది. సమాధాన పుత్రము వాయిధ వ్యాఖ్యలకు ఇంగ్లీషు ప్రశ్నపుత్రము ప్రామాణికముగా తీసుకొనబడును.

SECTION I

భాగము I

1. (a) Declining share of agriculture sector in national income facilitated a rise in the rate of economic growth in India. — Justify your answer.

OR

- (b) Describe the factors responsible for the low level of Human Development Index of India during the last two decades.

- (ఎ) జాతీయాదాయంలో క్రీడిస్ట్రీన్స్ వ్యవసాయ రంగ వాటా భారత దేశ అర్థికాభివృద్ధి రీటెన్సు ప్రమాణంకు సహకరించెను — మీ జవాబును సమర్థించండి.
లేదా

- (శి) గత రెండు దశాబ్దాలలో భారతదేశ మానవాభివృద్ధి సూచి తక్కువ స్థాయిలో ఉండుటకు కారణమైన అంశాలను విశదీకరించుము.

2. (a) Briefly discuss the main objectives and strategies outlined in the XII Five Year Plan of India.

OR

- (b) Explain the specific problems encountered by Indian economy with increasing share of private sector in the context of globalisation.

(v) భారతదేశ 12వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో పేర్కొన్న ప్రథాన లక్ష్యాలను మరియు వ్యాపాలను క్రూరంగా చర్చించుము.

తేదా

- (vi) ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో పెరుగుచున్న పైపేటు రంగ వాటావలన భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ ఎదుర్కొంటున్న ప్రత్యేక సమస్యలను వివరించుము.

3. (a) Comment on the recent controversies relating to the estimates of rural-urban poverty in India.

OR

- (b) Assess the impact of MGNREGS in reducing the intensity of unemployment in rural areas of our country.

(v) భారత దేశ గ్రామీణపర్స్ట్రిక్టు పేదరిక అంచనాలకు సంబంధించిన ఇటీవలి కాలపు వివాదాలపై వ్యాఖ్యానించుము.

తేదా

- (vi) మన దేశ గ్రామీణ నిరుద్యోగ తీవ్రతను తగ్గించుటలో ఎమ్.జి.ఎన్.ఆర్.జి.ఎస్. ప్రభూవాన్ని అంచనావేయుము.

4. (a) Analyse the strategy adopted by Reserve Bank of India to control the rising prices in the last two years.

OR

- (b) State the measures initiated by Reserve Bank of India to regulate credit disbursed by Non-Banking Financial Institutions.

(v) గత రెండు సంవత్సరాలలో పెరుగుచున్న ధరలను నియంత్రించుటకు భారత రిజర్వ్ బ్యాంకు అనుసరించిన వ్యాపారాన్ని విస్తేపించుము.

తేదా

- (vi) బ్యాంకెటర్ ఏత్త సంస్థలు బట్టాదా (డిస్ట్రిబ్యూషన్) చేయు పరపతిని క్రమబద్ధికరించుటకు భారత రిజర్వ్ బ్యాంకు చేపట్టిన చర్యలను వివరించుము.

5. (a) Examine the relative shares of direct and indirect tax revenues of Indian Government in the post-reforms period.

OR

- (b) Justify the view that public debt is essential for the development of Indian economy endowed with natural resources.

(v) సంస్కరణల తర్వాత కాలంలో భారత ప్రభుత్వ ప్రత్యక్ష మరియు పరోక్ష పన్నుల రాబడుల సాపేక్ష వాటాలను పరిశీలించుము.

లేదా

(vi) సహజవనరులను కలిగియున్న భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ అభివృద్ధికి ప్రభుత్వ బుటము అవశ్యకము అను భావనను సమర్థించుము.

SECTION II

భాగము II

6. (a) Describe the changing structure of landholdings in Andhra Pradesh in the past two decades.

OR

- (b) Discuss the problems associated with the issue of land distribution in Andhra Pradesh State.

(v) గత రెండు దశాబ్దాల కాలంలో అంధ్ర ప్రదేశ్ లో మార్పు చెందుచున్న భూకమతాల నిర్వాణాన్ని విశదికరించుము.

లేదా

(vi) అంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో భూపంపిటీ అంశానికి సంబంధించిన సమస్యలను చర్చించుము.

7. (a) Explain the existing inter-regional differences in the levels of poverty in Andhra Pradesh economy.

OR

- (b) How far does the present use of agricultural inputs and technical knowhow facilitate the achievement of evergreen revolution in Andhra Pradesh ?

(v) అంధ్ర ప్రదేశ్ ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రస్తుతమున్న అంతర ప్రాంతాల పేదరిక స్థాయిల వ్యత్యసాలను వివరించుము.

లేదా

(vi) ప్రస్తుతము ఉపయోగిస్తున్న వ్యవసాయ ఉత్పత్తి కూరకాలు మరియు సాంకేతిక పరిజ్ఞానము అంధ్ర ప్రదేశ్ లో నిరంతర హరిత విష్ణువాన్ని సాధించుటకు ఎంతవరకు సహకరిస్తాయి ?

8. (a) Suggest suitable steps to utilise demographic dividend for the rapid economic development of Andhra Pradesh.

OR

- (b) Critically examine the socio-economic issues regarding the pace of women empowerment in Andhra Pradesh.

- (v) అంధ్ర ప్రదేశ్ శీఫు ఆర్థికాభివృద్ధికి జన్మభూ ప్రయోజనము (డిమోగ్రాఫిక్ డివిడెండ్) ను ఉపయోగించుకొను సరియైన పద్ధతులను సూచించుము.
లేదా

- (vi) అంధ్ర ప్రదేశ్ లో మహిళా సాధికారవేగత్వాన్ని ఆటంక పరుషున్న సామాజిక-ఆర్థిక అంశాలను విశిష్టంగా పరిశీలించుము.

9. (a) Describe the analysis of tax devolution from Central Government to Andhra Pradesh Government in the last decade.

OR

- (b) Bring out the relative importance of plan and non-plan expenditures of Andhra Pradesh Government during the reforms period.

- (v) గత దశాబ్దములో కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి అంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి వచ్చిన పన్ను బుద్ధిమతములు (టాక్స్ డివోల్యూషన్) విశేషమును వివరించుము.
లేదా

- (vi) సంస్కరణల కాలంలో అంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం యొక్క ప్రణాళిక మరియు ప్రణాళిక తర వ్యాయాల సాపేక్ష ప్రాముఖ్యతను తెలుపుము.

10. (a) Discuss the sectoral performance of Eleventh Five Year Plan of Andhra Pradesh.

OR

- (b) Explain the important features of XII Five Year Plan of Andhra Pradesh.

- (v) అంధ్ర ప్రదేశ్ పదకొండవ వంచవర్ష ప్రణాళిక రంగాల వారి పనితీరును చర్చించుము.

లేదా

- (vi) అంధ్ర ప్రదేశ్ XII వంచ వర్ష ప్రణాళిక ముఖ్య లక్షణాలను వివరించుము.

SECTION III

భాగము III

11. (a) State the policy measures recently implemented by the Government of Andhra Pradesh to promote the growth of industries.

OR

- (b) Suggest appropriate measures to overcome the institutional problems of small scale industries in Andhra Pradesh.

- (ఎ) ఈ మధ్య కాలంలో పరిశ్రమల వృద్ధి పెంపాందించుటకు అంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము అమలు చేసిన విధాన చర్యలను పేర్కొనుము.

లేదా

- (బి) అంధ్ర ప్రదేశ్లో చిన్నతర్వహ పరిశ్రమల వ్యవస్థాపరమైన సమస్యలను అధిగమించుటకు తగిన చర్యలను సూచించుము.

12. (a) Examine the view that Public Distribution System in India shall be made the responsibility of State Governments.

OR

- (బి) Analyse the recent changes in the composition and structure of agricultural output in Andhra Pradesh.

- (ఎ) భారత దేశంలో ప్రజాపంపిణి వ్యవస్థను రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల బాధ్యతగా చేయాలను భావనను పరిశీలించుము.

లేదా

- (బి) అంధ్ర ప్రదేశ్ వ్యవసాయ ఉత్పత్తి మిశ్రమము మరియు నిర్మాణములో ఇటీవలి మార్పులను, విశేషించుము.

13. (a) Write a brief note on the regional disparities in irrigation facilities in Andhra Pradesh.

OR

- (బి) Evaluate the trends in the expenditure of Andhra Pradesh Government on health and education in the last decade.

- (ఎ) అంధ్ర ప్రదేశ్లోని నీటి పారుదల సౌకర్యాల ప్రాంతీయ వ్యత్యాసాలపై క్లఫ్టంగా ఒక సమీక్ష వ్రాయము.

లేదా

- (బి) గత దశాబ్దములో అరోగ్యము మరియు విద్యాపై అంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వ వ్యయ పోకడలను వివరించుము.

14. (a) Comment on the inadequacy of institutional credit in rural areas of Andhra Pradesh State.

OR

- (b) Elucidate the problems of cooperatives in providing adequate agricultural credit to farmers in Andhra Pradesh.

(v) అంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర గ్రామీణ ప్రాంతాలలో సంస్థాపరమైన పరపతి కొరతపై వ్యాఖ్యనించుము.

తేదా

(vi) అంధ్ర ప్రదేశ్ రైతులకు తగినంత వ్యవసాయ పరపతి కల్పించుటలో సహకార సంస్థల సమస్యలను వివరించుము.

15. (a) Describe the changes in the composition and growth of service sector of Andhra Pradesh in the post-reforms period.

OR

- (b) Critically evaluate the effects of private participation in the tourism sector of Andhra Pradesh.

(v) సంస్కరణల తర్వాత కాలములో అంధ్ర ప్రదేశ్ సేవల రంగం సమ్ముళనము మరియు వృద్ధి మార్పులను విశదీకరించుము.

తేదా

(vi) అంధ్ర ప్రదేశ్ పర్యాటక రంగంలో ప్రైవేటు భాగసామ్య ప్రభావాలను నిశితంగా పరిశీలించుము.